

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nezloga sve pokvari“ Nar. Pol.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglas od 8 rednaka stoji 60 novč. za svaki redak više 5 novč. ; Ji u slučaju opotovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šljku poštarском *naplatom* (osobno poslati) ime, prozime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana naplaćuje. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 1 cislom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Notuljgovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 6 for., za seljake 2 for. na godinu. Iznajmerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Braćo Istrani!

Dne 20. tekućega mjeseca imate birati dva zastupnika u vanjskih obćinah za državni sabor u Beču. Sami već znato, da Vaši zastupnici moraju biti muževi *Vaše krvi, Vašega jezika*. Takovi muževi, koje Vam toplo preporučamo, da jih birate, jesu:

I. Za izborne kotare kapitanata Lošinj, Pazin i Volosko:

Dr. DINKO VITEZIĆ, odvjetnik u Krku.

II. Za izborne kotare kapitanata Kopar, Poreč i Pulj:

VJEKOSLAV SPINČIĆ, ces. kralj. profesor u Kopru.

Dne 2. junija t. g. imate birati jednoga zastupnika u svih istarskih gradovih za državni sabor u Beču. Naš kandidat za gradove, kojemu dajte Vaše glasove, jest:

Dr. FRANE MANDIĆ, liečnik u Trstu.

Braćo Izbornici! Jednodušnom željom svih istarskih rodoljubah hrvatske i slovenske narodnosti preporučamo Vam ovim proglasom za zastupnike značajno muževu našega roda i jezika, sve rođjena Istrane, koji će svimi svojim silami raditi za boljak našega potlačenoga naroda i tražiti svagdje njegova zakonita prava.

Ođani svomu caru i kralju, ovi muževi nastojati će, da se uvede mir i poredak medju svo narode, koji živu pod blagim okriljem Njog. Veličanstva. Naši kandidati jesu prijatelji cesarske vlade u Beču, dođim se to o kandidatih talijanske stranke nemože reći, jer su dosadašnjji talijanski zastupnici — koji kandidiraju i sada — bili protivni boškok cesarskoj vladi.

Naši protivnici preporučaju kandidato, koji obećuju, da će se boriti za talijansko interese, za talijansku narodnost i za talijansku kulturu. Naš narod za takove muževu nemože glasovati. Nam treba naših ljudi, naših zastupnikah, koji će se brinuti za naš boljak. — Pjesnik naš pjeva: »Tudja majka ima svoje, nepoznaje jade tvoje, tudja ljubav ljubi svoga«. Poslušajmo dakle pjesnika, Bogom nadahnutu.

Na dan izbora neka nitko od Vas neostane kod kuće jer je već skrajno vrijeme, da pokažemo domaćim i tudjim protivnikom, da smo svoji u svojoj kući.

Istrani biračii! birajte gori spomenute muževu, koje Vam preporučaju Vaši najiskroniji prijatelji i koje Vam predlaže:

Trst, 21. maja 1885.

Političko društvo „Edinost“ i „Naša Sloga“.

Zdvojno kopreanje.

Pred nami leži: «izvanredno izdanje» poriečskog listića od dne 19. maja. Na uvodnom mjestu čitamo člunak pod naslovom: «Provocazioni e scandali» kakvog nismo već davna u nijednoj novini čitali. Sve što može izmisliti bolestna fantazija: sve što može poroditi pokvareno i raztrovano srce; sve što može izumiti strašću i osvietnoj zasliepljen um čovječji, naći ćeš razbacano amo tamo u spomenutom članku.

Naša poslovice kaže: «kad se čovjek utaplja, da se i slamice hvata» u sudeć po piskaranju poriečko gospođo, hvataju se i oni neba i pakla, da nepropadnu u bezdno, koje su si sami

svojom bahatošću, noobzirnošću i šlen-drijanskim gospodarstvom u našoj pokrajini pripravili.

Gospodareć kroz desetke godinah u našoj siromašnoj Istri neograničeno i samovoljno, dotjerali su narod do zdvojnosti to se danas bizantijskom prevejanošću čude i pitaju, kako je moguće, da se pučanstvo Istre—kojemu su oni tobož uvijek skloni, pravedni i prijazni bili — sa prezirom i ogavnošću od njih odvraća. A buduć neće da priznaju, da su oni sami svemu zlu, svoj nevolji i biedi naroda krivi, traže u svojoj mahnitosti krivoo nezadovoljstva svuda drugud, samo ne ođje, gdje bi ga lahko pronaći mogli t. j. u svojih vlastitih rodovih.

Pučanstvu Istre — osobito na

selih — oglobljenomu do kosti-juh, oguljenomu do kože, dozlogrdilo je napokon tursko pašovanje porečko-pazinske gospođe pa neima pravednijeg i naravnijeg razloga il pojava na svijetu nego li da dade to osiromašeno pučanstvo svomu nezadovoljstvu glasno i jasno izraza. I prilika mu se pružila. Nadošli su izbori za državni sabor. Dvie trećine slavenskog pučanstva Istre zastupao je do sada u Beču jedan jedini muž, dođim je ostala trećina imala trojicu zastupnikah. Ova trojica nije se pako nikad zauzimala za svoje birače, nikad nije uložila rieči, da se poboljša u pokrajini nesnosno moralno i materijalno stanje. Ona trojica branila je i zagovarala uvijek talijanske interese, talijansku

kulturu i talijanski jezik. Je li dakle čudo, ako se danas, prigodom novih izborah odvraća većina biračoh Istre od mužovah, koji nisu za nje nikad ništa dobra učinili i koji unapried obećuju, da će i u buduće raditi jodino na propast te većine?

Ogorčen i nezadovoljan narod ustao je listom u cijeloj pokrajini protiv onih, koji su mu dugo na njegovu štetu zapovjedali; dignuo se na junučko noge, da si izabere svoje muževu, koji su voljni i kadri njemu pomoći i koji neće dopustiti, da se postupa sa volikom većinom pučanstva kano sa čoporom robovah. Ođatle biosno kopreanje i strastveno komešanje naše vladajuće istarske gospođe. Na samo pučanstvo nemogu pako otvo-

reno navaliti jer bi to još većma ogorčalo: «i nostri buoni villici» nego udri kolcem i batom po slavenskih prvaci Istre i otokah, koji vrše svietno i rodoljubno dužnosti svoga stališa i zvanja.

Prvo na dohvatu jest i sada kano uvijek naše poštivo i prevriedno svećenstvo. Udri po svećeniku, utuci pastira pa onda nam lahko za stado; tako umuju protivnicih dvih trećinah pučanstva Istre. Orudje ove, podlo i nečastno, nedjeluje Bogu hvala više. I sliepici su hvala providnosti pogledali. Narod pozna već danas tko mu je prijatelj, savjetnik i dobročinitelj pravi, a tko dušmanin i upropastitelj. Narod sljedi svuda u pokrajini nauku i savjet svojih vriednih pastirah jer se je osvjedočio, da mu oni lih njegovo duševno i tjelesno dobro žele. Dok je pako tomu tako, uzaludna su sva bezsramna napadanja i sve bazistidne i ogavne klevete i denuncijacije poročkog listida i njegovih patronah na pošteno i plemenito narodno svećenstvo. Porečko-pazinska družba, kojoj su jedino tada puna usta carske vlade i njezinih organah, kad treba isto proti mrzkim «šćavom» na pomoć zvati, odaje tim samo svoju podpunu golotinju, izpovijeda tim, da nije više kadra podržati zgrade, koju je umjetno, profirgano i lukavo na pjesku sagradila.

Ljudi, koji nepoznaju inače ni crkve nit pape, popa nit fratra utiđu se sada bezsramno k biskupom i ordinarijatom zaklinjujuć jih, da njim za Boga pomognu, da za ljubav božju zauzduju svećenstvo, da mu zabrane mješati se u izborne stvari jer će inače buknuti ustanak jer će oni inače odroći se crkve i vjere. A čomu sav taj vapaj, čemu ovo silno koprcanje?

Zar vam toče gospode voda u usta, zar vam se ruši krov nad glavom, zar vam zija bezdno pod nogami?

Kad bismo mogli biti zlobni, doviknuli bi vam: dobro vam stoji, propast tvoja iz tebe Izraelo, ul ovako vas samo sažaljujemo.

Vaše strohovanje, vaš vapaj za pomoć vlade, biskupah i ordinarijatah jest koli snješan toli drzovit. Vaše spletke, vaše podle denuncijacije i vaše klevete nemogu naći niti kod carske vlade a još manjo kod viših crkvenih pastirah odziva. Imali ste kada pokušati se dostojnimi povjerenja vlade, dočitali nadpastirah i naroda nu zaslijepljeni strašću zabasali ste na stranputicu, na kojoj će vas ostaviti i svietske i crkvene vlasti vašoj sudbini a ogorčeni i ozlovoljeni narod dovikuje vam: *dole nedostojni!*

Našim izbornikom.

Izbori izbornikah, koji su se obavili prošloga i predprošloga tjedna u Istri, odlučni su prosjeđi proti onoj gospodi, koja svaki dan tvrde, da nas u Istri neimamo, da u njoj neimamo pravica, da je Istra talijanska zemlja. Ti izbori jasan su dokaz, da se je narod probudio, da se je velikim dijelom osvijestio, da neće da bude «šćavom», nego slobodan državljanin.

Birači su učinili svoju dužnost. Nisu žalili ni vremena, ni truda ni patnje: i po više danah su ostali kod izbora, a rekli su, da bi ostali i do Božića samo da prodru sa svojim muževl.

Vam, izbornicil ili fiducijarilj, posjetili su se birači. U njihovo ime i po njihovim mislih imate sada raditi.

Na Vas je sad, da učinite svoju dužnost, da izaborete za zastupnike u Beč muže po želji Vaših birača i po preporuki istarskih rodoljubah, druživa «Edinosti» i uredništva «Naše Sloges».

Svaki Vas dobiti će vjerovnicu, koja će svjedočiti, da ste izabrani za izbornika, i da imate doći dne 29. maja t. g. pred podne u kapitanat, da biraše zastupnika. Za sluđaj da nebi koji dobio takove vjerovnice, nek se pobrine za nju. Kapitanat sam ili kroz koga drugoga dužan ja je dati, makar i onaj dan kad je izbor.

Tu vjerovnicu nek svaki dobro čuva do dana izbora zastupnika. Na dan izbora, petak dne 29. t. m. nek ju sobom uzme, nek se naputi u mjesto svoga kapitanata i tamo prikaže u izbornoj dvorani. Niko neka vjerovnicu neizgubi, doma nezaboravi. Ako bi pak kojom nesrećom komu izgubila, tad nek se oglasi prije neg počme izbor kod kapitanata, koji će mu dati duplikat vjerovnice kad se osvjedoši, da je čovjek, koj ga to moli zbilja izbornik.

Nitko nek neostane doma, ni zaradi zla vremena, ni zaradi kakove maljavne bolesti, ni na nagovore ni na prošnje ni na grožnje kakova protivnika, ni za novac ni makar mu nudjall ne desetke nego stotine forintih. Koji bi novec uzao, sličan bi bio Juri Iskarlotu, izdao bi, prodao bi sve što mora biti svakomu čovjeku najsvjetlije; vjeru, jezik, narod narodnost i poštenje.

Novel se potroše i mogu se opet dobit. Poštenje jednom progirano, nedobitva se već natrag. Na izdajcil ostaje luga dok je živ, i ljudi nanj a prstom kažu. Savjest ga grize otelo njegovo življanje.

Vas izbornicil neće se za stalno nitko iznevjeriti za nijednu otenu.

Vi ćete svi kako jedan uzvi svoj vjerovnicu, oiputiti se svaki u svoj kapitanat pak dati dne 29. t. m. prije podne svoj glas našim zastupnikom a ti su:

Za Lošinj, Pazin i Volosko Dr. Dinko Vitezil, odvjetnik u Krku.

Za Kopar, Poreč i Pulj, Vjekoslav Splinčić, c. k. profesor u Kopru.

Franina i Jurina.

Fr. Za koga si ti Juro glasoval?
 Jur. Za koga nego za svojega Kovaka, ki neće va Beče samo stolno toplit i plađu vuć kako i talijanski deputati nego će va kakoj prigode progovoriti za siromnha kmotu.

Fr. Tako nisi na dan izbora dobil listicu i pijaliti maneštri al bakalara.
 Jur. Ne znaš ja se neprodajem.
 Fr. Poštena ti vera.

Fr. Koliko listar su razdelili ročki Krnjel?
 Jur. Saki birač dobil je trojset i tri bolita: a si skupa osam kil bakalara i malo kruha. Ako ćeš pak znat bolje račun, pitaj Krajaara iz Semić.

Fr. Vero da su Adama Buzetski «šćavil» stiralil.
 Jur. Ča j' došal tamo Eru iskat?
 Fr. Misli je stromah, da se buzetetski birači prodavaju za patakun kako i La-binjel.
 Jur. Videl san go oparena kako i breku kada ga stiraaju sprha.
 Fr. Aj vero će mu pasat volja doč va Buzet.

Izbori fiducijarah.

Naši osobiti brzogjavi:
 A. Zapadni kotari.

I. Puljsko biralistiće.
 Kanfanar 21. t. m. Podpuna naša pobjeda. Izabiano svih 6 naših fiducijarah.

Vodnjan 22 t. m. (5 satih po podno) Učestvovanje naših mnogobrojno. Ovdje vlada neopisivo nasije, podkupljivanje i javno navajljivanje. Budu li naši birači prisiljeni odstupiti od izbora, bojat se je proljovanju krvi.

Tinjan, 23. Sjajna pobjeda naša Živio Vitezić, živili birači. Glasovah 103 proti 47.

II. Porečko biralistiće.
 Buzet 22. t. m. (u 6 satih po podne) Borba traje još uvijek. Mi imademo 260 glasovah više. Pobjeda nam je osigurana. Živili sviestni birači!

Buzet 23. t. m. Sjajna pobjeda. Naši fiducijari su imali 672 glasovah, protivnici 323. Živili birači.

Vrsar 22. maja. Izabrano 7 talijanskih fiducijarah. 94 birača protivna 76 naših; izdajcića izlupap.

B. Izočni kotari.

I. Pazinsko biralistiće.
 Pazin 22. t. m. Pobjeda naša. Naših birača glasovali je 492 a protivnicikih 42. Živili birači, živili zakonitost, živio Vitezić!

II. Lošinjsko biralistiće.
 Cres dne 19. maja. Strahovanje užasno pri izborih. Protivnici podkupljivali su na javi birače. Propadomso jer užasna tlaka.

Krk 21. t. m. Baška i Dobrinj izabrali jednoglasno naše fiducijare. Živili birači!

Krk 22. t. m. Vrbnik i Dubavnica izabrali jednoglasno naše fiducijare.

Različite viesti.

Izbor fiducijarah u Opatlju. Prijatelj iz Gradine javlja nam: «Mi smo se iz vanjšćine lepo biljo dogovorili sami, bez poticanja drugih, vjerujući jedino urođničivu misli «Naše Sloges», koje nam je javljalo, da se moramo zauzeti za naše pravice i da nesmiemo vjerovati Talijanom, koji nas samo na zlo savjetuju i rade na našu propast. Mi smo sami iz brdnatih napisali naše cedulje u kojih se avitilila poštena lica hrvatskih seljakah. Svi kao jedan čovjek iz Gradine, Sdernja i Čepić došli smo da glasujemo za naše seljake. Kad tamo već na putu smo sastali lekara gosp. K., a mi smo šli dalje kako da ga nismo vidili. Kad je vidio, da za nj nemarimo meinuo se pred vrata obćine i svakoga, koji je bioje prodi na biralistiće, pitao je zr cedulju, uzimao naše cedulje i davao druge gdje bijahu samo Talijani. On nas je strašilo, da tko će nam dati novcaah za isti u Poreč, i da on već neće dati žurnade. On je na svaki način silio naše ljude, neka idu glasovati za Talijane i ostao uvijek na vratih obćine. Mi nitko nitje pod glasovah, nego radje da nam nebudu veće sramote vratili smo se kući svi kao bez glave.

Čujete li nas gospodine urođnici, ali što nije listina, da zakon govori, da mora biti izbor slobodan? Pak zašto nas tako silie ti Talijani? Mi smo vam još uvijek smučeni od onoga dne».

To govori jasno, izrazito i temeljito, netreba tomu komentara.

Naši izbori. «Sila koja lomil kaže hrvatska poslovića, a ta poslovića nebuže. Sviestni naši birači, oduševljeni su isli na izbore, kao da idu na pir. U Buzetu naši krsal birači trpili su glad i žeđu, spavali su na rosi, pospradno odbacivali su nesramne darove talijanske i samo gledali i čekali pobjedu poštenoga Hrvata. U Pazinu hrabri i čestitil Hrvati u celom sudbenom kotaru pobjedilše odbijajuć nesrappu kulturu iz Pazina, koja donasa u njihove kuće zator i neslogu. U Kastvu, Lovranu, Veprinou, Materiji, Podgradu, Jelsanah po tjuna pobjeda. Na otocih osvijetlali si je lica otok Krk, Unije i Sušak. Kanfanarci, Motovunel borili su na život i smrt i pobjedilše. U Vodnjanu još uvijek borba traje — borba užasna, nelzećiva.

Mi, tumačitel glas naroda, toga stoljetnoga patnika, čestitamo sviestnomu pučanstvu. U borbi nam je život, u borbi nam je spas.

Zahvaljujemo svim, koji su se zauzeli za svetu narodnu stvar, radeći kako im savjest i duša govori; zahvaljujemo se napose neustrašivim borcom iz Pazina, Motovuna, Kanfanara, Buzeta, te nepobjedilve klišure, zahvaljujemo se svim i svakomu, koji je svojoj rodoljubnu dužnost savjestno izvršio. Živili još dugo, sebi na čast a narodu na slavu.

Iz Lovrana. Neki smutljivci, oni dobro poznati, bijahu se uzjogunili na dan izbora. Prodavalci kristala a za njima neki kulturni gradjanil iz Lovrana vikali su na sav glas: *oia i proti* kako da su im ti stromašni popovi krivi, da su ovisili a pameti. Kad su vidjeli po dovrč-

nom izboru, da su izgubljeni, počehše zvičdati i vikati kao da su iz pakla pobiegli a tim su htjeli na svaki način izazvati nered.

Naši su im dostojanstveno okrenuli ledja i pustili, da mahnitaju «i Lovranol bez kriljanol».

Kad zine laže. «Lažitorha» oborila se u svojem poslednjem prilogu biračtvono na naše svećenstvo u pokrajini, kojemu hoće krivimi citati dokazati, da sv. Otac neće da se svećenstvo mješa u bilo kakove izbore. Da tomu nije tako mogli bismo dokazati — kad bi što vriedilo «babi» dokazivat, kako uprav želi sv. Otac, da svećenstvo poduči puk kako se ima vladati kod izbora i kakove muževe imade izabrati u zemaljske i državne sabore.

Sv. Otac želi, da zaposjedaju u saborih ljudi trilezni, mudri i umjereni, muževi koji nebudaju pod noge crkvi i njezine zakone i koji se nesrame izpovjedati, da su dobri i iskreni katolici. Nevjeruje li ni tomu porečko klepatalo, tad neka pročita naputke, koje je dobio austrijski kler od svojih biskupah i koji glase, da se imade svuda zauzeti kod izbora, da budu izabrani umjereni muževi, odani crkvi i sv. vjeri, prijatelji i pristase carake bečke vlade. A radeli možda inače naši svećenici? Nепреporučaju li možda oni dobre katolicihane i iskrene prijatelje carske vlade?

Smješna denuncijacija.

Kako daleko može zavesti strast niko felu ljudih, svjedoči nam poslednji prilog porečke «babe». Ona pripovjeda nam svoje vjerno, da su naši prijatelji raztrubili širom Istre, kako je bio na «taboru» u Lindaru carevil Rudolf sa dvema ministri; da je Njeg. Vel. car. obćao platiti dugove celim, koji bi za naše muževe glasovali; da je kralj Unaherto potrošio silan novac da zaobljuje za Italiju ove naše pokrajne da će Vitezić postati brzo ministrom i drugih stihnih lu torjih, koje mogu poroditi jedino bolestni moždjanil porečk-ja selarah.

Ove su ti draga «babe» odveć bedapaste a da bi njim mogao povjerovati niti svojoj najpametniji ditalcu. U Liburniji bijahtu tvoji emisaril sretnije ruke i mogu s ponosom kazati, da su nadkrili svoju učiteljicu. Nekoji doduše lieše sada izlemana ledja al to neškodi, ta tim su bar zaslužili kod porečko-pazinskih selarah «mučenicki križe» koga njim ni nezavijamo. Kad budede hotjela drugi put lagat i izmišljat, promiehl dobro prije nego li ovako ludo zlobiš.

Iz Tinjana. Šlor Pepić si neda mlra ni pokoja — on je «škometil, da će barem va Tinjanu dobit kad već ni mogao u Pazinu, Boljunu i Znanju — jer kažu, da bi bila velika sramota za sbor «neapa šenila» u Pazinu, da ta «avila civilla, e coltura» propadne u svih obćinah. Poručio je Tinjančan nek ga čekaju u Tinjanu na dan izbora i jaoh si ga onomu, koji ga nebudu čekao.

Dragi šlor Pepić netrudite se toliko, mogli bi vam naškoditi zdravlju. — Tinjančan će i bez vas na izbor — nemaćite se, da se nebudu pak deca još rugala za vam!

Pepićev drug ukortešao.

Šajju nam prijatelji tuže te Pičanićine na nekog kraljeza iz Plomina, koji je poslao u one strane silu pisamah i pozivnicah, kojimi pozivlje svoje dužnike da dodju taj i taj dan u Pazin. Pozivnice te glase izvorno:

Al signor N. N.... Pedena.

Mi prego di volerei nella mattina del 18 maggio corr. portare infallibilmente a Pisino prendendosi sommarmente di parlare con voi.

Flanona, li 15 Maggio 1855.

T. G. krnjelju nisu se odazvali oni, koji bijahu pozvani a on se siraota vratilo iz Pazina srditi kano j-z prije nego li su svršili izbori. Sada se grozi za «partiojoni» al mu pametni seljaci mudro opovoreju: mi tvoji dužnici a nam slobodan izbor. Onako bi morali naši kmoti svuda u Istri krnjelom-pijaviceam odgovoriti pak evno naše glave, da će oni stisnuti rep pod noge i da će bolje postupati sa jaadnim kmotom.

Čestitamo. Pepiću nam krasnom drugu a nadamo se, da ćemo mu još koga odkriti.